

Kroóma

solarcél

Ta številka je nastala v spomin na 100-letnico rojstva pisatelja Franceta Bevka. Šolarji ga poznate predvsem kot mladinskega pisatelja. V njegovih delih spoznavate otroški svet, ki vam je danes oddaljen, težko razumljiv. Čeprav živimo v istih krajih, kot mnogi Bevkovi junaki, pa je čas prinesel svoje. Naše življenje je danes vse drugačno, le v spominih babic in dedkov še živijo časi pastircev, pestrn, časi trdega življenja, ki ni prizanašali niti otrokom. Tako smo obudili spomin na te čase in skušali predstaviti še utrip današnjega časa, kot ga doživljate otroci.

Mentorica:
Jelka Urbas

Otroštvo

naj bi bilo najlep-
še obdobje človekovega živ-
ljenja. Brezskrbnost, radoživost,
zaupanje v dobro, to so osnovne značil-
nosti tega prečudovitega obdobja. Vendar se
otroštva razlikujejo. So srečna, nesrečna, polna le-
pih, grenkih spominov, večkrat tudi lakote in trplje-
nja. Naše otroštvo se v veliki meri razlikuje
od otroštva naših babic in dedkov. Skup-
no je le eno - igra, taka ali dru-
gačna.

Vesna Kosmač

8.r.

Otroška domiselnost, izmajdljivost in domisljija nimajo meja!

BROZGALI SMO PO GRAPI, KI JE BILA LE OB HUDEM DEŽEVJU POLNA. ISKALI SMO OKROGLIH KAMENČKOV, KI SMO JIH IMELI ZA DENAR.

F. BEVK, ZAČUDENE OČI

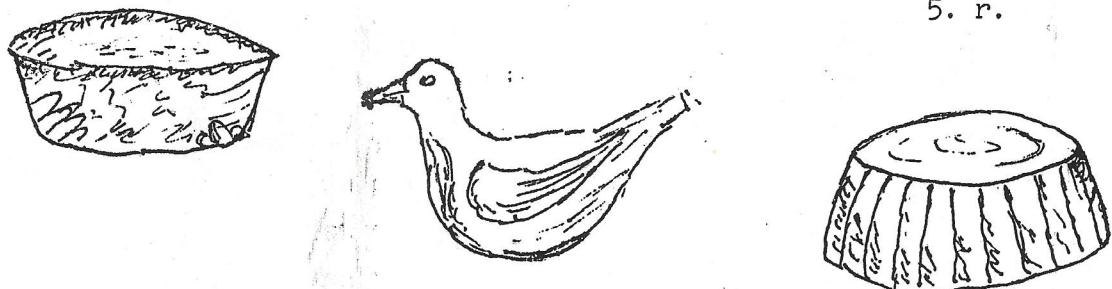
Moja babica je spadala v vasi k revnejšim bajtarjem. Igra otrok v tistem času je bila različna, saj so si bili tudi otroci različni. Vsi pa so se zelo radi igrali ob vodi.

Svoj svet igre so si otroci ustvarjali z izdelki iz gline. Sonce je polleti pripekalo in prod ob vodi je bil vroč. Tako se je glina in figure iz nje hitro strdile. Bile so to razne oblike lončkov, posode, živalice. Tudi otroci premožnejših kmetov so se igrali ob vodi, toda ne z glinenimi figurami. Njihovi očetje so si tistikrat že loščili čevlje s posebno pasto. Ko je bila škatlica prazna, so jo njihovi otroci porabili za igro. Bili so zelo ponosni na svojo igračo, s tako škatlico se je dalo imenitno igrati.

Igra je bila lepa in zabavna, čeprav ni bilo vsega razkošja, ki ga danes nudi sodobno življenje.

Špela Bizjak

5. r.

TANJA VOLF

Pastirji so znani po svoji iznajdljivosti in neugnanosti. Velikokrat so kurili ogenj in pekli krompir ali kostanj, če so ga kje našli. Zanimiva pa je spretnostna igra s kamenčki, ki se je otroci še danes včasih spomnimo in z njo preizkušamo spretnost. Za to igro je potrebnih pet okroglih kamnov, ki jih položiš pred seboj, ko sedeš na tla. Enega vržeš v zrak, drugega pobereš s tal in ujameš tistega, ki si ga vrgel v zrak. Naslednjič vržeš v zrak dva, med tem pobereš tretjega in ujameš prva dva. Tako nadaljuješ s tremi, štirimi in nazadnje jih loviš petkrat. Bilo je potrebno precej spretnosti in hitrosti, da je pastir to igro uspešno končal.

Zanimiva je bila tudi igra s palicami in kamni. Otroci so v tej igri rekli, da gonijo svinjo v hlev. Za "svinjo" jim je služil kamen. Škopali so jamico, ki je bila "hlev". Vanjo so položili "svinjo", nato pa so jo skušali s palicami izgnati iz "hleva". Ko je bila enkrat zunaj, jo je moral tisti, ki jo je izgnal, spraviti še nazaj v hlev. Če mu je to uspelo, je bil zmagovalec.

Danes pastircev ni več, pa se tako pozabljajo tudi njihove igre, mi pa si izmišljamo nove.

Mojca Čufer

8. r.

Mama mi je pripovedovala o nekem poletju, ki ji je ostalo v lepem spominu. Tisto poletje so se z bratom in sestrami lepo razumeli. Mama je prebrala knjigo Janeza Jalna Bobri in o njej pripovedovala drugim. To jim je tako razburkalo domišljijo, da so si sami naredili kolišče pri domačem studencu. Tam je bilo lepo hladno, ker so drevesa delala senco. Nad studencem, na poti, so luže spremenili v jezerca. Počistili so dno, ga oblikovali in pogladili. Potem so nalomili leskove vejice, različno dolge, različno debele. Zapicili so jih v vodo, druge položili vodoravno, tako da je nastal pod kolišča. Na njem so gradili hiške iz vejic, lubja in mahu. Teta jim je prinesla figurice vojakov. Indijance so uporabljali za mostičarje, ker so bili prav tako zagoreli in malo oblečeni. Vsak od otrok je imel svoje "jezero", svoje kolišče in njegove prebivalce. Sproti so si izmišljali zgodbo. Koliščarji so se bojevali, lovili, sprli in se spet sprijateljili. Poročali so se med sabo, ustvarjali nove družine, imeli otroke, širili kolišča. Seveda pa so tudi umirali, na lov, v boju. Zgodba se je odvijala kot v knjigi, pa vendar drugače. Kot so sami hoteli. Vsak dan so zgodbi nekaj dodali in se tako igrali. Vsako urico, ko so bili prosti, so prihajali k studencu. Do konca poletja.

Tina Drole

8. r.

Moj očka je doma iz Podbrda. Še živo se spominja, kako je preživeljal svoje otroštvo.

Podbrdo je razvlečena vas. Otroci so bili razdeljeni v dva tabora, Bolonce in Sibirce. Pripadniki Boloncev so bili otroci Kacenpoha in postaje, Sibirci pa otroci iz gornjega Podbrda, od Dolfeta do Batave. Boji med eno in drugo skupino so bili srditi in neizprosni. Vodja je bil "njapogumnejši", najbolj jezikav in izzivalen član skupine. Sovraštv do nasprotnika je bilo neodpustljivo.

Očka je pripadal Sibircem. Njihovo zbirališče je bilo ob Kramarjevi hiši, njihova zastava pa je visela na najvišji Armanovi smreki. Bila je bele barve z gusarskim znakom. Bunkerji so bili v bližnjih skalah nad Armanovo hišo. Največja sramota Sibircev bi bila, da bi Boloncem uspelo sneti njihovo zastavo. Načrt Boloncev je vedno zvodenel. Sibirci so zastavo razobesili v vrh smreke in njen vrh zažagali ter tako "sovražniku" onemogočili krajo.

Njihove igre, če so to sploh še bile igre, pa niso bile vedno nedolžne. Stvari so jemali zelo resno in pri maščevanju niso izbirali sredstev. Pretep med obema skupinama se je nemalokrat končal z resnimi poškodbami. A niso odnehali. Bili so žilavi, kot pravi očka, in tradicija Boloncev in Sibircev se je nadaljevala še potem, ko je on prerasel takim igram.

Danes se vsega spominja z nasmehom, ne bi pa nama s sestro dovolil takih podvigov, če bi mu o tem seveda povedali... Prav vsega tudi mi ne povemo svojim staršem.

TAKO REDKE SO BILE ILUSTRACIJE V TISTIH ČASIH! "ROBINSON" JE BIL EDINA KNJIGA, KI SEM JO KDAJ PA KDAJ SMEL VZETI V ROKE IN JO PRELISTAVATI URE IN URE. VSEBINE ŠE NISEM POZNAL; IZ PODOB SEM NIZAL IN USTVARJAL ZGODOBO.

F. BEVK, ZAČUDENE OČI

KNJIGA, KI ME JE ZGRABILA IN ODNEsla S ŠEBOJ

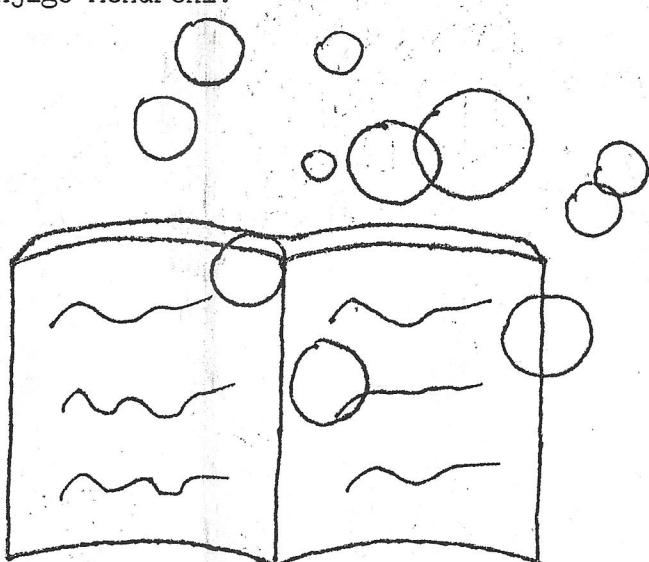
Zgodilo se je v Trtniku. Ko sem bil star osem let, mi je stric prinesel knjigo z naslovom Mehurčki. Mislil sem, da mi bo prinesel žogo kakor prejšnje leto, saj stara je bila že počena.

Poleti sem bil prost le en teden, a še tisti je bil deževen, druge dni smo ves čas kosili travo in grabili seno. V avgustu se je vreme že skremžilo in začelo je deževati. "Kaj naj sedaj počnem?" sem vprašal staro mamo. Rekla mi je: "Beris kako knjigo, saj že znaš brati." Šel sem pogledat v omaro in naletel na knjigo, ki mi jo je prinesel stric. Vzel sem jo iz omare in jo začel brati. Brál sem jo in bral in si predstavljal, kako jaz piham mehurčke, kako mi ptičica nagaja. Avgust je kmalu minil, zato sem moral v šolo.

Hodil sem že v tretji razred. Neko nedeljo sem odšel v Trtnik. Iskal sem knjigo, a je nisem našel. Izvedel sem, da mi jo je strgal bratranec in stari oče jo je zakuril v krušni peči. Škoda je bilo moje najboljše prijateljice, ki me je "odnesla s seboj". A za Miklavža sem v Trtniku zopet dobil knjigo Mehurčki.

Peter Trojer

5. r.

BAJTARSKI OTROCI SMO ŽE ZGODAJ DOBILI VSAK SVOJ KOŠEK.
IMEL SEM GA, KO SEM ŠE NOSIL KRILCE. BIL SEM GA VESEL
KOT NAJLEPŠEGA DARU. Z NJIM SEM CAPLJAL ZA STARŠI V
GOZD ALI V LAZE. VRAČAL SEM SE S PRGIŠČEM LISTJA ALI
PESTJO DRAČJA IN ZDEL SEM SE SAM SEBI MOČAN IN VELIK.
UČIL SEM SE DELATI...

F. BEVK, ZAČUDENE OČI

Moja mama je v otroštvu okusila, kaj je trdo kmečko de-
lo. Rojena je bila na visokogorski kmetiji. V družini
je bilo troje otrok. Preživljali so se s kmetovanjem.
Svet je bil tako strm, da so morali vse ročno obdelati
in znositi na hrbtnu ali glavi. Edina pomoč jim je bil
konj, s katerim so zvozili pridelke s polj, a še to se
ni dalo povsod. Za majhne otroke je bila naporna tudi
pot v šolo, še posebej pozimi, ko je zapadlo veliko sne-
ga. V jesenskem in zimskem času je vsak dan s strahom v
mraku hitela domov. Toda spomladi, ko so bili dnevi že
daljši, se je začelo delo na polju. Vsak dan so starši
potrebovali pomoč pri delu, zato časa za učenje in igro
skoraj ni bilo. Najhuje je bilo med počitnicami, saj si
je tudi ona s celoletnim delom zaslužila odmor in poči-
tek. Poletje pa je bilo čas košnje in spravila sena, in
spet je bilo treba vsak dan od jutra do večera delati.

Mama je vedno rada pomagala staršem, vendar velikokrat
pravi, da ji je bilo tesno pri srcu, kadar se je spomni-
la na sošolke, ki so uživale počitnice.

Nataša Rejc

8. r.

e k e g a

Mamino otroštvo je bilo težko. Čeprav je bila še majhna, je morala trdo delati, predvsem v času košnje. Morala je nositi vodo in hrano koscem. Pot je bila zelo naporna, kajti bila je majhna in šibka, kosti pa so kosili pod vrhom Črne prsti.

Za igro ni bilo veliko časa. Ko je prestopila šolski prag, se je zanjo začelo še napornejše obdobje. Takoj po pouku je morala odhiteti domov, saj je klicalo delo. Največkrat jo je po pouku čakala pot na Črno prst in vračala se je v trdi temi. Nalogo je napisala zvečer, za učenje pa se je našel čas le zjutraj, ko je vstajala eno uro prej.

A bili so tudi lepi trenutki, redki, a prijetni, ko so se na vasi zbrali otroci in se igrali igre, ki jih poznamo še danes.

Klementina Mlakar

8. r.

Naše babice še vedo, kaj pomeni biti pestrna, kako je, če moraš že v ranem otroštvu od doma služit svoj kos kruha. O njihovem delu mi je pripovedovala babica, ki je sama izkusila tako življjenje.

Delo pestrn je bilo odgovorno, a so ob otrocih preživele kar precej lepih uric. Z njimi so se igrale na travnikih, prevračali so kozolce, najmlajšim so pletle venčke iz mjetic.

Večkrat so z otroci hodile v gozd po jagode in borovnice. A varovanje otrok ni bilo njihovo edino delo. Zaposlike so jih še gospodinje z najrazličnejšim delom v hiši.

Mojca Čufer

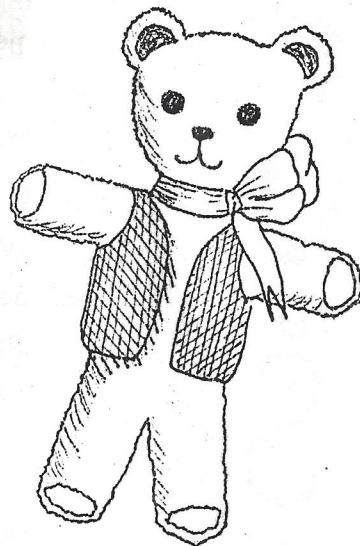
8. r.

IZ KEPICE JE NASTALA PUNČKINA GLAVA, KI JO JE MATI OVILA Z BELO KRPICO, NANJO JE PRIŠILA RUTICO, A VSE SKUPAJ JE TRDO SPODVEZALA. PUNČKA JE DOBILA ŠE PIKČASTO KRILO Z ROKAVCI IN MODRIMI IN RDEČIMI TRAKCI. PREDPASNIČEK JE BIL ZELEN Z VELIKO PENTLJO.

F. BEVK, PESTRNA

Igrače -

Mama mi
je povedala,
da so imeli malo
igrač. Bili so štirje
otroci. Denarja je bilo ma-
lo in veliko nujnejših stvari
je bilo treba kupiti. Igrače so
prišle zadnje na vrsto. Največkrat
pa jim jih je naredila mama. Njihove
punčke niso imele dolgih las, niso zapi-
rale oči, vendar so jih imeli prav tako radi.
Igrali so se z njimi, jim šivali oblekice in
nih polagali spat. Moja mama je imela od vseh ig-
rač najraje medvedka, ki ga je dobila, ko je bila
še čisto majhna. Jemala ga je s sabo v posteljo. Še
ko je bila v bolnišnici, jo je skrbelo, kaj bo tačas
z medvedkom. Pozneje, ko je bila večja, je izvedela,
da je bil tudi ta medvedek delo maminih rok.

Tanja
Florjančič
8. razred

Tina Drole

8. r.

brez njih ni otroštva

Deževen dan. Ker otroci ne moremo ven, se zberemo na hodniku našega bloka. Iz stanovanj prinesemo barbikes, majhne punčke, oblečene v najmodernejša oblačila. Imamo tudi vso potrebno stanovanjsko opremo zanje. Ker barbikes niso navadne punčke, ampak dame iz visoke družbe, je temu primerna tudi naša igra. Vsaka ima svoje angleško ime, oblačila po zadnji modi in za vsako priložnost, tako za šport kot tudi za poroko. Naše barbikes so bogate, jedo le v najrazkošnejših restavracijah. Igra nas tako prevzame, da začнемo tekmovati, kdo ima najlepše stanovanje, katera barbika se imenitneje oblači. To pa vodi v prepir in navadno se naša igra kmalu konča.

Tako otroci podoživljamo svet bogatašev, ki ga lahko tako pogosto spoznavamo v različnih filmih na televiziji.

Ana Beguš

5. r.

IGRA V DRUŽBI

PRIJATELJEV JE PRIJETNOST

NEKOČ V POLETJU, KO JE SONCE NADVSE VABLJIVO SIJALO, PA SE NAM JE ČISTO USTAVILA URA. SAMO OD SEBE SE NAM JE SMEJALO, VDAJALI SMO SE IGRAM, NI-KOLI NAM JIH NI BILO DOSTI.

F. BEVK, ZLATA VODA

Hladen poletni večer je. Prijatelji me že čakajo v zgornjem delu vasi. Kaj bi se igrali? "Lov za skritim zakladom," se odločimo. Žreb me je določil za prvega skrivalca zaklada. Usedem se na obcestni kamen in začnem pisati ukaze: Pojdi do velikega drevesa, dvigni kamen ob ograji... Kmalu napišem listke in jih začnem skrivati. Pod kamen, na drevo, v travo... Zmanjka mi jih. Tam skrijem zaklad. Urno se vrnem k prijateljem, ki me že nestrpno pričakujejo. Primož se požene do prvega ukaza, nato do drugega, tretjega. Kmalu pride do majhnega grma. Na njem je papir in ukaz: Koplj! Poln pričakovanja začne urno kopati. Kar z rokami. V prsti naleti na rožnato škatlico. Z umazanimi rokami jo odpre in v njej najde... mrtvega pajka. Razočaran je. Tega ni pričakoval, prvi je bil v tej igri potegnjen za nos.

Mojca Cvek

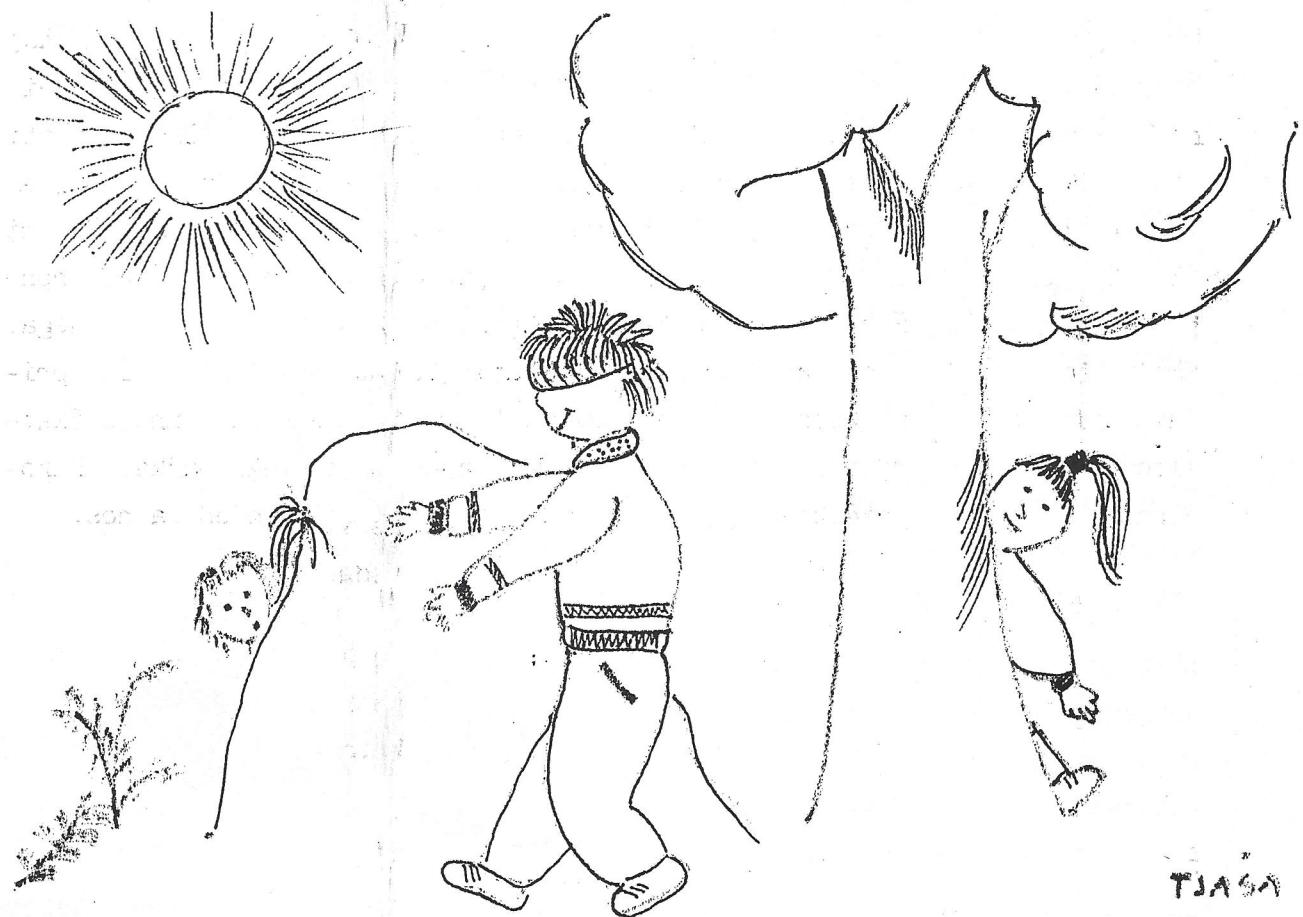
6. r.

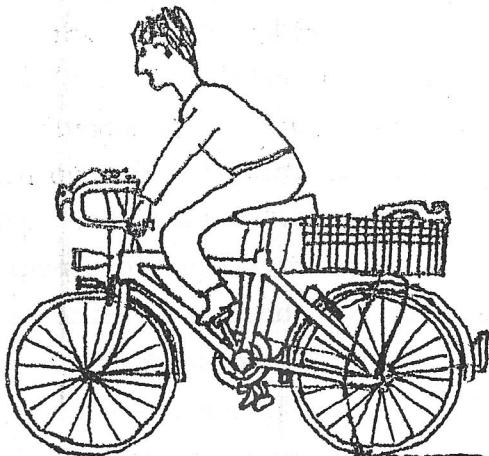
Ko se naveličam učenja in sem slabe volje, grem pred blok. Tam so že prijateljice, ki se znajo zabavati in zaposliti vso družbo. Da ni vedno enako, igre menjavamo. Najraje se igramo skrivanje. Skrivamo se v najboljša skrivališča, ki jih sproti odkrivamo, za trgovino, pod stopnicami, za avtomobili. Če pa se igre naveličamo, se pričnemo pričkati, kaj se bomo igrali. Preden se zmenimo, se vmes trikrat skregamo. Nekateri kar užaljeni odidejo domov. Imajo pač slab dan. Ostali se potem kar hitro domenimo ali za igrico bratec, reši me, piso, smrkce ali igro brez gat. Važno je, da pri zadnji igri teče jezik kot namazan, potem ni nikomur dolgčas. Blizu bloka pa je cesta, zato nas starši vedno opozarjajo, da cesta ni igrišče. Kar malo užaljeni stečemo na teraso za blokom. Tam se igramo odbojko ali med dvema ognjem.

Čeprav ima vsak izmed otrok doma dovolj igrač, pa je igra v družbi s prijatelji le bolj zabavna.

Katarina Jensko

5. r.

Vožnja s kolesom je priljubljena zabava otrok, a še bolj je zanimiva, če si izmisliš še kaj novega.

Bil je lep sončen dan in s kolesom sem se odpravil k Urošu. Našel sem ga v garaži, ko je nekaj brkljal okoli kolesa. Zanimalo me je, kaj dela. Rekel mi je, da si je nekaj izmislil. Preluknjal je prazno plastenko in jo pritrdiril na kolo. Predlagal mi je zanimivo igro. Posodo naj bi napolnil z vodo in se odpeljal po

vasi, da bi se mi skril, jaz pa naj bi ga skušal najti po mokri sledi, ki bi ostajala za njegovim kolesom.

Takoj sem se navdušil za njego predlog. Uroš se je odpeljal, jaz pa sem mu sledil čez pet minut. Mokra sled je vodila po cesti navzgor. Naenkrat je zavila proti blokom. Zapeljal sem okoli bloka in sledil vijugam med avtomobili. Nekajkrat sem peljal v

krog, ker nisem našel sledi. Ne boš me preliščil, sem si mislil, ko sem zagledal, da sled vodi po cesti proti Bači. Nenadoma se je sled končala in Uroša sem našel skritega za drvarnico. Še nakajkrat

se mi je Uroš skušal to popoldne skriti. A mokre sledi so me vedno pripeljale do njega.

Bilo je prav zabavno igrati se stezosledca, pa čeprav le na kolesu in ne na konju, kot so to počeli Indijanci.

Matic Urbas

6. r.

UROŠ BURGAR

"Potepan si!" se sliši kričanje pred spomenikom. Ta igra, ki ji pravimo potep, je zelo zabavna in največkrat se le težko ločimo od nje. Toda včasih je prava mora, ker goljufamo in se prepiramo. Tudi skrivališča so včasih prav grozljiva in skrivnostna. Eno takih skrivališč je "Whitchaple". Skrivališče je vsem znano, toda če bi ga omenila po tem imenu, bigotovo nihče ne vedel, kje je to. Samo Jerneji, Nini in meni bi bilo takoj jasno, kjer je to. Da ne bi izdala naše skrivnosti, ne bom povedala nič več. Ime smo si izposodile iz nič manj moreče nadaljevanke o Jacku Razparaču.

Danes je pač televizija tista, ki spodbuja našo domišljijo.

Špela Bizjak

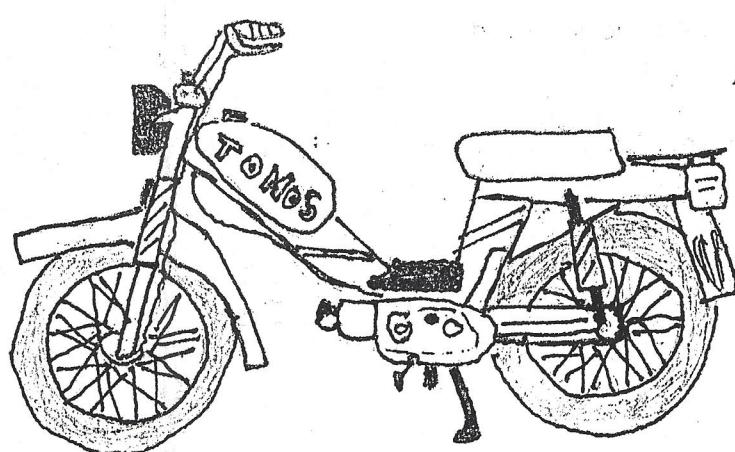
5. r.

Bilo je lepo vreme, zato smo s prijatelji igrali nogomet na igrišču. Ko smo končali, smo kar popadali po tribuni. Nekdo se je spomnil na češnje, ki so prav takrat zorele na Bači. Usedli smo se na motorje in oddivjali na Bačo. Hitro smo našli primereno češnjo in se zagnali vanjo. Kmalu smo bili siti, pa smo se začeli s češnjami obmetavati. Vendar ta zabava ni trajala dolgo. Pridrvel je jezen vaščan in nas nadrl, da se lahko tako norčujemo iz sadja, ko imamo vsega dovolj. Zaslišal se je spet ropot motorjev in že smo divjali nazaj. Našli smo perfektno blatno lužo in začeli riti po njej. Bolj je blato škropilo po nas, bolj smo uživali. Kar dolgo je trajala ta zábava, tako da na koncu sploh ni bilo več mogoče ugotoviti, kakšne barve je kateri motor. Odpeljali smo se naprej in se pripeljali do potoka. Zavili smo v potok in rili po vodi, da bi oprali motorje. Dva prijatelja sta pri tem padla v vodo, a to ni nikogar motilo.

Pravijo, da je mladost norost, in naša je res taka, saj imamo vsega dovolj.

Aleš Mlakar

8. r.

KLAVDU MAVRI

Računalnik

Odkar je lastnik Baškega hrama pripeljal igralne avtomate, velik del podbrške mularije zapravila svojo žepnino na "čudežih" moderne tehnologije. Mnogi so se celo zadolžili. Za igro potrebuješ žeton, za žeton pa denar. Druga možnost je računalnik, ki pa še zdaleč ni napravljen le za igre. Pred nekaj leti so bili računalniki še redkost, danes pa je malo takih otrok, ki ga še nimajo. Nekateri sedijo pred ekranom tako dolgo, da bi na ubogi aparaturi lahko ocvrli jajce. Najbolj priljubljene so vožnje formule 1. Prav zanima me, kako bi

se Alain Prost odrezal, če bi nameslo volana v rokah vrtel igralno palico. Verjetno bi mu prenekateri najstnik pokazal, kako malo veljajo njegovi nazivi šampiona formule 1. Revež bi kmalu ugotovil, da še za pomočnika mehanika ne bi bil dovolj dober.

VIDEO -

TELEVIZIJA

Boštjan Koželj

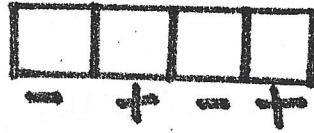
7. r.

TO JE NAŠ SVET

V današnjem času je video tehnika zelo popularna. Video je naprava, ki zapolnjuje prosti čas in omogoča hiter stik s kinematografijo.

S prijatelji se veliko pogovarjamo o filmih. Najraje imamo akcijske in znanstvenofantastične filme. Film je privlačnejši, če je v njem veliko akcije. Ob ponedeljkih navadno hodimo s prijatelji v videoteko v Bohinjsko Bistrico. V filmih imajo velik pomen igralci. Najbolj priljubljen je Arnold Schwarzenegger. V vseh filmih igra vlogo mišičastega junaka, ki se bori za pravico. Vsi priljubljeni junaki pa so nadvse spretni v akcijah, prijetnega videza in morajo biti dovolj duhoviti.

S prijatelji ugotavljamo, da bi marsikakšno urico morali posvetiti učenju, a kljub temu vse preradi posedamo pred televizijo.

Simon Krivec in Dragan Ćirković

7. r.

ŠOLARČEK IZPOD ČRNE PRSTI je glasilo učencev osnovne šole Simona Kosa, Podbrdo.

ŠTEVILKA: 1

LETNIK: XXIX. VIII

ŠOLSKO LETO: 1990/91

Prispevke so uredile članice novinarskega krožka: Mojca Čufer, Mojca Cvek, Ana Beguš, Špela Bizjak, Vesna Čufer, Katarina Jensko in Tjaša Kosmač.

MENTORICA: Jelka Urbas

TIPKALA: Ivanka Gatej

FOTOKOPIRAL: Aljoša Berginc

